

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1553. usque ad annum 1557

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 9011857X

§. 17. De morum & doctrinæ studio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66565)

tem producebunt, quo magis per Sacrae Scripturae, sanctorumque Patrum studium disciplina morum expurgabatur, magisque sana, ac Evangelii praecipis consona reddebatur, simulque praedicationis Ministerium per ipsam illorum, quibus hoc officium fuit commissum, dignitatem honorabatur.

§. XVII.

De morum doctrinae studio.

Ea aetate, qua ante restauratas literas ignorantiae tenebrae praevalabant, maximi etiam momenti veritates circa Evangelicam morum doctrinam, vel incognitae, vel obscuratae, variisque depravatae videbantur interpretationibus, quas quisque vel pro suo arbitrio, vel affectu adinvenerat: cum ergo potissimi ferme absque ullius ducis directione incederent, nec illi, qui alios dirigendi curam in se suscipiebant, securis regulis, solidisque praecipis imbuti essent, hinc unacum illis frequenter a recto tramite deflexum est: hominum enim persuasiones acceptabantur, neglectis morum legibus, quae tamen adeo firmiter in moralibus Ecclesiae Patrum scriptis stabilitae fuere, cum in hoc genere Sancti Patres vere nominandi sint fideles interpretes Evangelii, quod ipsi
suis

fuis populis explicare, summopere solliciti erant.

Nihilominus profanæ novitates, quas tamen devitare Divus Paulus sedulo admonet, cum summa aviditate excipiebantur, earumque nubes, quibus Ecclesiam passim involvebant, a veritatis lumine, quod pertenuè erat, dissipari haud poterant: Equidem haud diffiteor, quod illo tempore nonnulli a Deo selecti numerarentur, cum sine illis Ecclesia subsistere nequiret; minus vero asserere audeo, quod vel ullo tempore quisquam absque exacta, & constanti Evangelicarum legum observatione salutem consequi potuerit: verum ejusmodi Sanctorum exiguus erat numerus, ac sæculares Clerici, qui tamen eorum lux esse debuissent, plurimum a suo splendore recesserunt, quamvis vero pietas nonnihil magis communis, magisque genuina in quibusdam Monasteriis vigeret, parum tamen extra asceteria elucebat, imo nec tuta videbatur, nisi in obscuris monasteriorum septis clausa delitesceret. Tandem Sacræ Scripturæ, Patrumque studium docuit ea, quæ ignorabantur, demumque apertis oculis agnoscebatur falsitas præceptorum, quæ a multis forte etiam absque animi anxietate adoptabantur, ideo, quod a sequacium multitudine auctoritatem acci-

acciperent, legisque sacratæ vim obtinuisse crederentur. Innotuit denique, quod externus ritus nil profit absque interna pietate, ac cultu, isque in eo consistat, ut Deus in Spiritu, & veritate adoretur, omnesque actiones nostræ ad eum per charitatem referantur, nec illæ mere fortuito, vel ex arbitrio, aut proprii amoris suggestione fiant, sed juxta ea præcepta dirigantur, quæ Christus Dominus, qui est nostræ fidei fundamentum, edocuit, Apostoli prædicarunt, eorumque Successores scripto reliquerunt: Sancti autem opere exhibuerunt. Hæc agnoscebantur, ac non pauci juxta ea suos mores, suamque doctrinam componebant, quapropter tum Theologia moralis, quæ antea aut in scholis non nisi leviter tangebatur, aut duntaxat principia generalia, vaga, sæpe ambigua, atque arbitrariis interpretationibus obnoxia suppeditabat, magis communis, solida, clara, plusque ordinata reddebatur, statimque clarius agnoscebatur, quantum referat, ne quis in tam gravi negotio, quale est æterna salus, in errorem induceretur, unde haud immerito timendum esset, in extremo Dei judicio minime legitimam excusationem ab illis proferri, qui receptam suo ævo doctrinam, quamvis omni fidelitate eam sequi conati fuerint, objice-

re vellent, si ejusmodi doctrina haud consona reperiatuꝛ illi, quam mutationi nunquam obnoxiam quivis omni tempore necessario credere tenetur. Denique deprehendebatur, quod corruptelæ ex eo, quod ubique vigerent, nequam magis excusatione dignæ forent, ac veritatis Filii nonnisi per veritatis studium Deo placere valerent. Equidem Constantiensis, & Basileensis Synodus abusuꝛ torrenti, qui in errores abducebat, pro viribus suis sese opponabant, nec omnino in irritum cecidit utriusque conatus: cum vero hujus laboris progressus non minus lenti, quam parum efficaces essent, tumultuum zizania totum ferme semen suffocabant, & quod magis funestum erat, ipse etiam Ecclesiasticus, ac Monasticus status sibi ab ejusmodi malis præcavere parum sollicitus videbatur: inde vero Lutherus, Calvinus, pluresque alii universim contra Ecclesiam, quæ tamen innocens erat, vehementer debacchandi ansam arripuere, indeque schisma conflandi prætextum emendicantes sub specioso Reformatoꝛum nomine in scelera illis, quæ emendare gestiebant, longe atrociora prolapsi sunt, ac impioꝛum Christianoꝛum numerum, & vitia plurimum auxerunt. Obstitit hisce hæreticis Tridentinum Concilium hanc ob rem coactum,

ctum, quod condidit etiam prudentissima decreta, ut devios ad veritatis semitam reduceret, quorum Patrum conatus egregie pariter adjuvabant Universitates Lovaniensis, & Duacensis, nam istarum pleraque membra ingenti scientiæ, ac pietatis luce inclarescebant, ac plus ceteris ad populum, & præcipue Clerum ab errore abducendum adlaborabant: nec otiosa substitit Parisiensis Academia, quamvis ejus studium tunc minus clarum esset: Sanctus vero Carolus Borromæus intrepido, ac illustrato Religionis zelo, cui etiam eminentem vitæ sanctitatem adjunxit, solus plures victorias reportabat, atque Ecclesiæ triumphos præ ceteris augebat; præclara enim, ac sapientissima ejus decreta in Synodis, quas frequenter Mediolani habebat, condita plurimum promovebant maximi momenti negotium, seu Cleri emendationem, cujus postea probitas necessario etiam ad ipsum populum redundabat: Nihilominus cum præsens Sæculum adhuc magis illuminatum sit, non dubitanter asseritur, quod Sanctus hic Mediolanensis Archiepiscopus, quin modum excederet, in suis decisionibus severiorem adhuc disciplinam invehere potuisset; quinimo videtur, quod particularia præcepta circa pœnitentiam, ac præcipue circa tempus,

intra quod de pœnitentis emendatione experimentum capere, ac de firma ejus conversione certitudinem haurire oportet, primum longo post Sancti Caroli ætatem tempore invaluerint, eundemque authoritatis gradum consecuti fuerint, quem hodie dum obtinent.

§. XVIII.

De Casistis.

Ceterum mihi persuasum habeo, quod multitudo Casistarum, qui in posterioribus duobus sæculis scripserunt, Evangelicæ morum doctrinæ progressum valde retardarit; equidem florente Ecclesia ejus generis homines erant haud cogniti, cum eorum potissimi nec inter probatos Theologos, nec veros Canonistas, nec inter celebres Philosophos numerandi sint, ac insuper illi, qui sincero corde Christianam fidem profitebantur, nequaquam in spurios ejusmodi Doctores inquirebant, ut vitæ suæ rationes instituendi modum, aut mores componendi regulas ab eis addiscerent, vel unacum illis discuterent, an relicta magis certa probabilem, vel non cognita certitudine probabiliorem partem sequi liceat, aut etiam in communibus, ac quotidianis vitæ actionibus Christianus finis præfigendus sit? cuncta enim eorum dubia Sacræ Paginæ, quarum lectioni